

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie: 26.03.2025 nr 8-1/2870-1

Meie: 15.04.2025 nr 1-6/25-46/2

HÕNTE muutmine reegli „üks sisse, üks välja“ rakendamiseks

Austatud justiits- ja digiminister

Tänan, et teavitasite Riigikogu Kantseleid kavatsusest muuta halduskoormuse vähendamiseks hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE).

Meie asutuste koostöös valmistati 2011. aastal ette Vabariigi Valitsuse kehtestatud HÕNTE ja Riigikogu juhatuse kehtestatud Riigikogus menetletavate eelnõude normitehnika eeskirja tekstid, mis on seaduseelnõusid puudutavas osas identsed. Reeglite ühtlustamise eesmärk oli vältida erinevate reeglitega kaasnevat segadust ja seeläbi tõhustada eelnõude menetlemist. Seetõttu pakun, et tekstide samasena hoidmiseks võiks täitevvõimule kehtestatav „üks sisse, üks välja“ nõue olla kajastatud HÕNTE esimeses paragrahvis, kuna esimesed paragrahvid sissejuhatava osana on meie normitehnika eeskirjadel erinevad.

Eelnõu kohaselt lubatakse halduskoormust suurendava eelnõu puhul liita seaduseelnõusse erinevate seaduste muutmise sätteid, mis ei ole seotud ühise reguleerimisobjekti või ühise eesmärgi saavutamise (§ 1 lg 4³). Riigikogus kehtimiseks tuleks see konkreetne erisus Riigikogu juhatusel siiski ka Riigikogu normitehnika eeskirjas ette näha. Ehkki Riigikogu on õigusloomepoliitika põhialustes¹ kinnitanud, et halduskoormuse vähendamine on Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu ühine eesmärk (p 12.3.5), ei saa selle ellu viimiseks muid hea õigusloome põhimõtteid valimatult kõrvale heita. Kobareelnõude keeld (§ 32 lg 3 mõlemas normitehnika eeskirjas), on mõeldud kvaliteetse ja läbipaistva õigusloome tagamiseks. Riigikogu korraldab oma tööd valdkondlike komisjonide kaudu, mis tähendab et iga eelnõu juhtivkomisjoniks määratakse komisjon, mille pädevusega eelnõu kõige enam ühtib. See tagab eelnõu sisulise ja kvaliteetse ettevalmistamise aruteluks Riigikogu täiskogus ning igakülgset kaalutud seaduse vastuvõtmise. Seetõttu soovitan normitehnika eeskirjas täpsemalt piiritleda, milliseid eelnõu reguleerimisesemega mitteseotud sätteid halduskoormust suurendavale eelnõule lisada võib. Eelnõu praeguse sõnastuse korral ei kehti nende puhul kobareelnõude esitamise keeld üldse. Leian, et sellisena ei ole see proportsionaalne.

¹ Riigikogu 12.11.2020 otsus „Õigusloomepoliitika põhialuste aastani 2030 heakskiitmine“ (RT III, 17.11.2020, 2).

Samuti palun kaaluda, kas on otstarbekas rakendada põhimõtet „üks sisse, üks välja“ viisil, mis nõuab halduskoormust suurendava muudatuse puhul samaaegset koormuse vähendamist ühe ja sama eelnõu raames. Sellise mehaanilise lähenemisega kaasnev mitteseotud muudatuste liitmine ühte eelnõusse ei võimalda Riigikogul järgida oma valdkondlike komisjonide kaudu toimivat töökorraldust. Sama eesmärki – halduskoormuse kontrolli all hoidmine või vähendamine – on võimalik saavutada ka muul viisil, näiteks sätestades halduskoormuse vähendamise eraldi eelnõus või valitsuse pikemaajalise õigusloomeplani raames.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Antero Habicht
direktor

Katre Tubro 6316367
katre.tubro@riigikogu.ee

